

Младеновачки Глас

информације и огласи

цена 40 динара

БРОЈ 554

14. ФЕБРУАР 2025.

Значајан културни јубилеј
**Век и по од рођења
Милорада Петровића
Сељанчице**

сјрана 2

Сјална рубрика: Правна ѿмоћ

Имаш право!

сјрана 2

**Младеновчани
дочекали студенте**

сјрана 3

Свѿи Трифун: **Орежите бар један
чокот и залијте га вином**

сјрана 4

Савѿи ѿљоћривредницима
Јари сточни грашак

сјрана 5

Кажем ја себи...

**Сви на поправне
испите**

сјрана 6

**Номинујте кандидата
за награду „Добрила 2025“**

сјрана 9

Фелшон

**Век младеновачког фудбала:
Са Зубановићем
ѿрво месћо без ѿораза**

Кошарка

Младеновац - Барајево 71:91

Караће

**Каратисти „Селтерса“
успешни на турнирима**

сјране 7 и 8

Од овог броја овај текст стајаће на овој страни у сваком броју „Младеновачког ГЛАСА“

Вебсајт www.imaspravo.rs је део заједничких напора Министарства правде, Министарства државне управе и локалне самоуправе Републике Србије, уз подршку пројекта „Јачање владавине права у Србији“, који заједнички финансирају ЕУ и немачко Савезно министарство за економски развој и сарадњу (BMZ), а који спроводи Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, да о бесплатној правној помоћи будете информисани и да користите право на бесплатну правну помоћ у складу са Законом о бесплатној правној помоћи.

Ко има право на бесплатну правну помоћ?

Право на бесплатну правну помоћ имају они грађани и грађанке који према свом имовинском стању не могу да приуште правну помоћ. Ово су пре свега корисници новчане социјалне помоћи и корисници права на дечији додатак.

- детету о чијем се праву, обавези или интересу заснованом на закону одлучује у поступку пред судом, другим државним органом односно органом јавне власти;
- лицу према коме се извршава мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи или заштитна мера обавезног психијатријског лечења;
- лицу према коме се води поступак делимичног или потпуног лишења или враћања пословне способности;
- лицу које остварује правну заштиту од насиља у породици;
- лицу које остварује правну заштиту од тортуре, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања или трговине људима;
- лицу које тражи азил у Републици Србији;
- избеглици, лицу под супсидијарном заштитом или интерно расељеном лицу;
- особи са инвалидитетом;
- детету које је заштићено услугом смештаја у систему социјалне заштите;
- деци и младима којима је престала услуга социјалног смештаја до навршене 26. године живота;
- одраслим и старим лицима која су без сопственог пристанка смештена у установу социјалне заштите;
- лицу које остварује право на утврђивање времена и места рођења сагласно закону којим се уређује ванпарнични поступак;
- лицу које је погођено поступком принудног исељења и пресељења у складу са законом којим се уређује становање.

У Младеновцу Служба правне помоћи налази се у Услужном центру, одговорно лице Оливера Стојковић.

Век иш од рођења Милорага Петровића Сељанчице Да достојно обележимо годишњицу

Милорад Петровић Сељанчица је конкретним делима задужио наш крај - и заслужује да Младеновац као општина посебну пажњу посвети чињеници да се ове године слави тачно век и по од његовог рођења. Његове најпознатије песме „Играле се делије“ и „Јесен стиже, дуњо моја“ изводе се на различитим културним догађајима широм света и сматрају се симболима нашег националног идентитета и светле традиције. Због тога предлажемо садржајан шестомесечни програм „Година Сељанчице“, који би се на различитим локацијама у Младеновцу и околини организовао у периоду април - октобар ове године. Спремни смо да креирамо кампањски тим (културни радници, ПР и интегрисани маркетинг) који ће помоћи у реализацији овог културног пројекта на начин примерен садашњој епохи, а све у циљу очувања културног наслеђа и упознавања шире јавности (посебно младих) са локалним великанима који су неправедно запостављени. Родио се у Великој Иванчи 26. јула 1875. године. Детињство је проводио у свом селу под Космајем, које је толико заволео да је целог живота и стварао надахнут сеоским животом и сељацима. Основну школу учио је у родном крају, а гимназију у Београду. Мада се дотакао београдског асфалта, шумадијски крајеви били су му урезани у срцу. Радио је као учитељ десет година по шумадијским селима, а онда је пребачен поново у Београд. Волео је да буде обучен у сељачко, шумадијско одело. На ногама су му били опанци, а шумадијска ношња красила је његов стас. Био је ратник у балканским ратовима и у Првом светском рату. Бранио је нашу земљу у Колубарској и Кумановској бици а учествовао је и у бици за Једрене. Боловао је од тифуса, бугарске окупационе власти су га протерале, а он је успео да побегне за Београд. Разболео се од туберкулозе и умро је у 46. години - и то у великом сиромаштву. Сахрањен је на Топчидерском гробљу о државном трошку. Дужни смо да макар симболички исправимо ову историјску срамоту!

Дојовор За Младеновац

У суботу, 8. фебруара, студенти и ученици младеновачких школа, одржали су трећи протестни скуп у центру Младеновца. После скупа, одржана је и протестна шетња Младеновачким улицама.

М. Г.

Мере за подршку пољопривредницима

Јавни позив у оквиру Мере 3

Расписан је први јавни позив у оквиру Мере 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства у оквиру ИПАРД III програма. Рок за подношење захтева за одобравање права на подстицаје је до 14. марта 2025. године.

Корисници ове мере су регистрована пољопривредна газдинства и то: предузетници, привредна друштва и задруге, док су подржани сектори прераде и маркетинга млека, меса, јаја, рибе, воћа, поврћа, грожђа, житарица и индустријског биља. Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства обухватају инвестиције у изградњу и опремање објеката, набавку нове опреме, машина и механизације, компјутерског хардвера и софтвера.

Интензитет подршке у Мери 3 је до 50% од укупно прихватљивих трошкова, док се код инвестиција које се односе на управљање отпадним водама, циркуларну економију и обновљиве изворе енергије подршка увећава за 10%.

У оквиру Мере 3 корисник може захтевати подршку, без обзира на укупну вредност инвестиције, за прихватљиве трошкове од 20.000 евра до 1.300.000 евра. Укупна подршка коју један корисник може да оствари у оквиру ове мере у периоду спровођења ИПАРД III програма је 2.500.000 евра.

Текст Јавног позива доступан је на интернет страници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде <http://www.minpolj.gov.rs>, као и интернет страници Управе за аграрна плаћања на линку:

<https://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard-iii/>.

Информације у вези са расписаним Јавним позивом доступне су на телефон Инфо-центра Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде: 011/260-79-60 или 011/260-79-61, као и контакт центра Управе за аграрна плаћања: 011/30-20-100 или 011/30-20-101, сваког радног дана од 7.30 до 15.30 часова.

Извор: www.mladenovac.rs

Студентски штафетни маратон

Велики број Младеновачана дочекао је и поздравио студенте који трче студентски маратон од Београда до Крагујевца, где ће 15. фебруара бити одржан велики скуп.

Одржана едукативна трибина „Караван здравља“ у Младеновцу

Едукативна трибина у оквиру пројекта „Караван здравља“, који реализује Министарство здравља уз подршку Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, домова здравља и локалних самоуправа, одржана је у Великој сали општине Младеновац 13. фебруара од 11,30 часова.

На тему превенције кардиоваскуларних болести, између осталих, говорио је и проф др Небојша Тасић, кардиолог, саветник у Министарству здравља.

„Караван здравља“ покренут је са циљем информисања становништва о значају и могућностима превенције кардиоваскуларних болести које годишње однесу око 50 хиљада живота у нашој земљи, а које се могу контролисати и лечити, уколико се на време идентификују фактори ризика.

Циљ Каравана здравља је да се у градовима Србије дође до здравих особа у радно способном периоду живота, да се едукују, али и да обаве превентивне кардиолошке прегледе. Уколико се на време идентификују фактори ризика, хипертензија, пушење, повећане масноће у крви, дијабетес, кардиоваскуларне болести се могу спречити.

Свети Трифун: Ако овој дана буде облачно, јодина ће бити родна.

Орежите бар један чокот и залијте га вином

Какво јод време било 14. фебруара - чак и ако је шемјерајура у минусу и снеј до струка - виноградарии излазе у виноград, орежу бар један чокот и залију га вином. Верују да је овај поступак неопходан да би трожђе добро родило.

У селима широм Србије у току су припреме за прославу православног празника Светог Трифуна који се обележава данас, 14. фебруара. Припремају се дани одгајивача вина, смотре фолклора и друге манифестације и славља трају до дубоко у ноћ. Какво год време било - чак и ако је температура у минусу и снег до струка - виноградарии овог дана излазе у виноград, орежу бар један чокот и залију га вином. Верују да је овај поступак неопходан да би трожђе добро родило. Ако је на Светог Трифуна облачно, пада киша или буде магле, година ће бити родна за шљиве и остало воће. Ако је сунчан и сув дан, род неће бити обилан. По веровању, Свети Трифун - или Тривун, како се говори у неким крајевима - рођен је у селу Кампсади у Фригији (данашња Турска), као дете сиромашних пољопривредника. У детињству је чувао гуске, али, због побожности је стекао дар да исцељује људе, па је тако излечио и цареву ћерку и био награђен великим богатством, које је до последњег новчића поделио сиромашнима. Већ следећи цар предузео је велики прогон хришћана, тако да је и Свети Трифун у тим временима погубљен.

Крсна слава винара и занатлија

Као крсну славу славе га занатлијска удружења, нарочито крчмари, винари и гостионичари, заштитник је града Котора, Шумадије, Поповог Поља, па чак, необично, и града Барија на југу Италије. У Кикинди и околини, породице које имају винограде славе Светог Трифуна као крсну славу или као „приславу“, што значи да, осим свеца који им је крсна слава, још посебно славе и овај празник. Пољопривредници се моле светом Трифуну да сачува винограде од сваке несреће, такође и од скакаваца, гусеница и других штеточина. Зову га Орезач или Заризој, кажу да он „забија угарак у земљу“ верујући да више неће бити велике хладноће.

Два празника на исти дан

На исти дан, а често и на исти начин, 14. фебруара католици и протестанти славе Светог Валентина, а празник се назива Валентиново или Дан заљубљених. У селима се организују игранке и смотре народног стваралаштва, опет уз доста вина и осталих делиција. Свети Валентин је, према предању, био Римљанин и хришћански епископ из трећег века нове ере који је постао мученик јер је, противно царској наредби, тајно венчавао римске војнике с њиховим изабраницама. Из неког разлога, тадашњи цар је сматрао да су неожењени мушкарци бољи војници, па им је забранио женидбу. Епископ Валентин је пријављен и кажњен одсецањем главе. Много касније, цар Јулијан је наредио да се над његовом гробом подигне базилика - црква. О светом Валентину постоје многе приче које указују да је

поступао као заштитник заљубљених којима имућни родитељи бране да се венчају.

Етнолози су јасни поводом два празника на исти дан: у питању је веома стар обичај. За античке Грке, овај датум је дан венчања врховних божанстава, Зевса и Хере. За Римљане, биле су Луперкалије, дан „вучјих сватова“, са великим слављем и буком, ради плодности - земље и жена. Древни Египћани су итекако знали шта ово доба године значи за њихове поштоване мачке. Словени су славили „птичју свадбу“ и „мачје сватове“. Пољопривредници, без изузетка, сматрају да је зима (најзад) прошла и да се пролеће рачуна од 14. фебруара, а не од 21. марта. А то значи да велики и озбиљни радови у пољу, винограду, воћњаку и повртњаку управо почињу, ако нису већ почели.

Ајро клуб/Гордана Перуновић Фијати
Фошо: Д. Аничић, Танјуи

Савеј мајстора

Урадите ово пре гашења аута и спречите кварове

Ако не желите да оштетите механику вашег возила, када паркирате аутомобил није довољно само да угасите мотор, извадите кључ и закључате возило. Ваљало би да чините одређене радње како би с временом сачували одређене системе у возилу и продужите век вашег аутомобила. Многи ни не сањају колико могу да наштете на пример, систему за грејање и хлађење, ако с њим не баратају како је прописано. А знамо да се клима уређај једнако користи и током летњих и зимских месеци. Постоји читав низ савета како са климом треба поступати при уласку у возило, али и при напуштању аутомобила. Клима уређај никада не бисте смели да укључите чим уђете у аутомобил, такође не би требало да га гасите у тренутку када извадите кључ аутомобила. Ова једноставна радња помаже у избегавању кварова и захтева само минимум стрпљења и пажње. Клима уређај најбоље је искључити минут, два пре него што ћете угасити мотор вашег возила. Разлог гашења климе пре искључивања аутомобила лежи у њеном властитом раду. Компресор клима уређаја је елемент који захтева пуно енергије и, ако се не заустави пре гашења возила, може да утиче на рад акумулатора, односно да скрати његов век трајања. Влага је још један проблем. Она такође може негативно да утиче на клима уређај аутомобила. Кондензација која настаје током рада компресора може да се накупи у вентилационим каналима. Све то може да резултира кваром чија је поправка прилично скупа. Како бисте избегли одлазак аутомеханичару и уштедели понекад и више од 1.000 евра за поправку клима уређаја у аутомобилу, најбоље га је искључити неколико минута пре гашења аутомобила.

Дејан Диковић, аутомеханичар

„Брашно“ од млевених црва!

Европска комисија је одобрила употребу „брашна“ од млевених црва у производњи хлеба, сира, пасте и других производа, у име еколошки одрживије исхране. Од 10. фебруара, произвођачи хране у ЕУ могу да у прехранбене производе додају до четири одсто прашка направљеног од ларви бубе-брашнара. Млевени црви ће пре употребе бити обрађени ултраљубичастим (УВ) светлом, безбедности ради. Одлуци Брисела претходило је научно мишљење Европске агенције за безбедност хране (ЕФСА).

Сви производи са брашном од ларви морају бити јасно обележени да „садрже витамин Д произведен УВ третманом“, уз упозорење особама алергичним на морске плодове, јер је ЕФСА установила сличну реакцију. Организација за храну и пољопривреду (ФАО) већ неко време форсира употребу инсеката у исхрани као „одрживи извор беланчевина“, јер захтевају мање земље, воде и хране од стоке а производе мање наводно штетних гасова. Светски економски форум из Давоса такође промовише употребу инсеката уместо меса. ЕУ је претходно већ одобрила употребу одређених врста цврчака и скакаваца у исхрани, било да су смрзнуте, сушене или у праху.

Савејћ пољопривредницима

Јари сточни грашак

Екстремне временске прилике условљавају да се пољопривредни произвођачи добро припреме сваке године, што подразумева како план сетве, плодоред тако и примену пуне агротехнике и сетву декларисаног семена. Не треба покушавати без довољно произведене количине за целу годину на својим парцелама кабасте и протеинске хране радити сточарство које подразумева тов јунади и млечне краве. Сточни грашак је добар извор кабасте хране или протеина за исхрану стоке. Једногодишња је биљка која подноси лошија земљишта са сниженом рН вредношћу. Треба га што више сејати и изабрати погодне парцеле за рано пролећну сетву. Сточни грашак, у овом случају јари треба да сеју сви који се баве сточарством, зато што га могу користити као зелену масу, силажу и на крају као сено али је важно рећи да се тешко због дебљине откоса осуши до тражене вредности да би могло да се чува дужи временски период. Важна му је карактеристика да се може сејати на парцелама која су слабијег квалитета. Подноси чак и киселија земљишта са рН до 4,7. Зато се и сеје на земљиштима која не одговарају луцерки и црвеној детелини. На тај начин, његовом сетвом на тим мање квалитетним земљиштима добијамо један од најјефтинијих и најквалитетнијих облика кабасте сточне хране. Као зелена крма или сенажа, што нас овде интересује је значајна по томе што је по свом физичко-хемијском саставу та крма је врло слична луцерки. Добар предусев су му стрна жита. Рано напушта парцелу, оставља је растреситу и омогућава, даје времена за добру и на време обављену пострну сетву. Пошто за собом оставља земљиште обogaћено азотом одличан је предусев свим ратарским усевима, осим махунаркама. Не сејати га у монокултури и вратити га на исту парцелу након 4-5 година. Основна обрада се ради на дубини до 25 цм, за јару производњу, најбоље је да се то уради од краја јесени до почетка зиме. Заједно са основном обрадом унети у земљиште 2/3 фосфорових и калијумових ђубрива по препоруци добијеној након агрохемијске анализе земљишта. Ако она није урађена, оквирно може се рећи да се употреби 30-50 кг/ха азота, 70-80 кг/ха фосфора и 80-120 кг/ха калијума. По 1/3 фосфорових и калијумових ђубрива и сав азот унети предсетвено.

Предсетвену припрему урадити до седам дана пре сетве на дубину 8-10 цм при томе добро поравнати земљиште, које је мрвичасте структуре, како би ницање било уједначено, а и касније сама косидба урађена квалитетно.

Сетву урадити у првим могућим роковима за ратарство, а то је обично крајем фебруара па до половине марта на дубину од 4-6 цм, житним сејалицама са количином семена која је препоручена од произвођача истог, а општа је препорука од 150-160 кг/ха. Као потпорни усев користи се најчешће јари овас у количини од 15-20 %.

У сетви користити искључиво декларисано семе. Ако се употребљава у исхрани стоке као зелено крмиво коси се у фази од средине па до пуног цветања и формирања првих махуна. Тада се добија најквалитетнија зелена крма, а када је присутан потпорни усев пре класања истог.

Кад имамо намеру да га силирамо косимо га у фази млечно-воштане зрелости са процентом суве материје од 25-28%. Приноси су од 30-50 т/ха зелене масе. На крају треба рећи да добро користи акумулирану зимску влагу и пролећне падавине, да густом сетвом и брзим порастом онемогућава или смањује значајно присуство и развој корова и да га то поред свих горе наведених користи сврстава у биљку коју треба сваке године убацивати у план сетве.

Дијл.ині. Милош Николејић, ПССС Београд

За љубитеље љаса

Кућно васпитање (3)

Како да научимо пса да не сме да се пење и лежи на треседу? Уколико не обратите довољно пажње, ваш млад пас ће, мало по мало, вероватно имитирајући оно што радите, почети да „осваја простор“ и да се пење на намештај. Јер, као што ће се и сам уверити, много је угодније попети се на удобан тресед или у фотељу и ту дремнути после игре или оброка. Шта чинити? То не сме да допустите! Јер, њему је место на поду, а не у вашој фотељи или кревету, како из хигијенских тако и других разлога. Чим видите да се штене (или пас) попео на намештај, одмах га, одлучним гласом, прекорите и натерајте да сиђе. Ако је потребно, примените и благу физичку силу тако што ћете га што једно-

ставније спустити доле. Уколико штене одмах послуша вашу команду хвалите га благим и пријатељским гласом, па помажите. Наравно, неки пси неће баш желети тек тако да се лише удобног места али, као и код сваке обуке (јер ви сте већ увелико кренули са озбиљном дресуром свог „питомца“!), морате бити доследни и упорни.

Пошто је пас сишао са треседа, одведите га до његовог места и лежаја у кући и када ту легне - похвалите га поново. Као добру „компензацију“ за вашу фотељу или тресед, обезбедите псу удобан и простран лежај али на поду! После више оваквих прекора и наредби да сиђе са намештаја, пас ће, захваљујући вашем инсистирању, схватити да вас то љути и неће више покушавати да спава у треседу... бар не док сте ви у близини! Коментаришем и смејем се с м...

Јер, знам да ће многи од њих (као и моја Ада!) једва чекати да напустите стан како би опет заузели ваше место и одморили се „од свега“ и то баш на вашем треседу! Као у цртаном филму!

(наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

Кажем ја себи Сви на поправне испите

Када се на врху леденог брега откачи грудва снега и настави да се котрља, убрзо постаје громада која се у облику лавине, стропошта у подножје. Они који се доле нађу, тешко ће преживети, без обзира на мудрост, невиност живота или искуство. Снежна лавина, тренутно се котрља у земљи Србији, у облику студентских немира. Ко је први баacio грудву снега, тек треба да се види и са којим циљем? Ако су то били студенти, онда је за похвалу, јер је земља, стварно, у великим проблемима на унутрашњој политичкој сцени. Једноставно, не функционису институције друштва. Немам простора да све набрајам, требало би да напишем књигу, а не чланак. Студентима верујем, имају младост и идеале, желећи бољи и праведнији живот, који би обезбедиле институције државе. Када би се поставило питање грађанима: -Да ли сте за бољи живот? у одговоре не треба сумњати? Иза тога, упитно је како га остварити?

Ако је прву грудву снега, покренуо неко са стране? Онда то треба истражити, са којим циљем се жели да се искористи младост, која је пуна енергије и идеала, а неискварене душе? Опште је познато да се исто дешава и у Словачкој. У Белорусији није успело. Грузија и Молдавија, недавно и Румунија су под стресом. Шта је заједничко овим државама? Хоће да мисле својим главама, не одобравају рат у Украјини али неће да аплаудирају западњацима у њиховим, неразумним потезима. Сада је питање, како ове протесте, превести на решавање у институције и која је гаранција, да ће држава успети у томе? Не могу пленуми да замене државу. Од ових студентских пленума, огрдио се један професор уставног права, назвавши их фатаморганом. Поборници пленума, студенти и неки професори кажу да је то нова реалност (тај израз ми је познат код западњачких лицемера) те да је облик највеће демократије. Можда би и било тако да на пленумима учествују сви студенти неког факултета, а не 200-300 рецимо од 8 хиљада, који из сале за састанке, истерују неистомисљенике. Дакле, студенти и професори користе неуставну категорију, а то је облик насиља. Поставља се питање, како изаћи из овога глиба?

ПРВО РЕШЕЊЕ: Треба тражити из наше, недавне, прошлости. Старије генерације се сећају студентских немира 1968. који су захватили целу Европу и код нас. Били су масовни и са људским жртвама. Овде су били против скретања са линије социјализма где су се створили, унутар је-

дине партије, социјалистички буржуји. (У „Дневничким белешкама“ Александра Ранковића, можете видети да су неки генерали о трошку државе, правили себи виле). Тито је дуго посматрао демонстрације, а онда проговорио: -„Богати, студенти су у праву“ Одржао је ватрени говор, подржао студенте, доживео оваације. Студенти су на улицама развили Козарачко коло и запевали: „Друже Тито, ми ти се кунемо...“ Данас немамо Тита, отишао у историју, али је одржао реч, проблеме је пребацио да их решавају институције, тамо где су и настали. Формирана је државна комисија која је почела да чисти двориште. Кренули су амндмани на Устав, јер је био доста крут и није довољавао републикама да се „искажу“. Све се завршило, новим Уставом 1974. Републике су постале државе унутар државе у које су уграђене „мине“ за разбијање Југославије, што се и десило. После смиривања ситуације 1968, протерани су професори са факултета, који су искрене намере студената хтели да капитализују у своје политичке амбиције. Да су стварно хтели, покзало је касније време, када се прешло на вишепартијски систем. Погледајте, ко су били оснивачи Демократске странке и ондашњи професори?

Млади људи, студенти, пуни идеала и наде, желе да створе заједницу на понос човека, тако што ће се за почетак отклањати, садашње недостатке. Ценим то и поштујем, али ако се ова дешавања, убрзо не реше, а проблеми не пренесу у институције, доћи ће до трајне дестабилизације. Странци ће повући своје фабрике које, по мени, нису ни требале да се отворе, где смо сву привреду предали њима у руке. Радници ће остати без посла, изостаће прилив новца, почеће да храмљу плате и пензије итд. Можда неко то и жели Србији и цаба добре намере студената. Зато, опрезно и пажљиво да са прљавом водом не избацимо и дете из корита, а још је и горе ако се упоредо са тим, међусобно поубијемо, како се нама дешавало у прошлости уз туђу „помоћ“.

Сетимо се само прошлог Другог светског рата. Западни савезници су глорификовали Дражин покрет. Холивуд је снимео филм са најбољим глумцима „У гудурама Балкана“ где четници, борци за слободу, туку Немце. Када се створио други интерес дали су оружје партизанима да помлате четнике. Гледајући садашњост, користите прошлост, кажем ја себи.

(Наставак у следећем броју,
други модел решавања)

Драјослав Жика Обрадовић

Прва помоћ код инфаркта

Нагли прелазак са посне на мрсну храну и драстичне температурне осцилације којима смо изложени ових дана, па још ако неко има срчаних проблема, представља микс околности који може да буде кобан. У случају срчаног удара, добро указана прва помоћ може спасити нечији живот, зато је врло важно да знамо шта треба чинити у овако критичној ситуацији. Инфаркт настаје када се заустави проток крви у срце, углавном због блокаде коронарне (срчане) артерије. Неки од симптома овог стања могу бити: бол у грудима, кратак дах, мучнина, вртоглавица, бол у рукама леђима, вилице или стомаку. У последње време сведоци смо алармантних података који указују да је све већи број млађих који бивају хоспитализовани управо због срчаног удара. Важно је имати на уму и да је ово обољење врло непредвидиво и да особу може задесити у било ком окружењу и у било које време, чак и у сну. Правовремена реакција може значајно повећати шансе за преживљавање, а ми вам издвајамо неке од најважнијих корака у указивању прве помоћи. **Шта радити ако вас задеси срчани удар у друштву?** Неко од присутних нека одмах позове Хитну помоћ (194) и обавести их о ситуацији и да се сумња на срчани удар. Покушајте да останете мирни, јер стрес може погоршати ситуацију. Ако осећате бол у грудима, нека вам неко помогне да седнете или легнете у удобан положај. Нека неко од присутних стави нитроглицерин под језик особи која има симптоме срчаног удара, уколико је доступан, и то у лежећем положају. У сваком случају најбоље је сачекати Хитну помоћ, јер постоје и друга стања која личе на инфаркт срца, а то нису. Примена ЦПР: Ако се деси да особа која доживљава срчани удар падне у несвест, присутни би одмах требало да почну са реанимацијом. Прво се провери дисање, ако га нема, уради се 30 компресија на средини груди, затим два вештачка дисања, и онда понављање. Наставити све док не стигне помоћ. Ако се у близини налази аутоматски екстерни дефибрилатор (АЕД), нека га неко од присутних употреби према упутству на уређају. Дефибрилатор може помоћи у обнављању нормалног ритма срца. **Шта радити ако вас задеси срчани удар док сте сами?** Прво позовите хитну помоћ (194) и објасните им да сумњате на срчани удар. Оператеру опишите симптоме (бол у грудима, бол у руци, знојење, мучнина, вртоглавица, кратак дах). Ако можете, објасните где се налазите како би вас лакше нашли. Не покушавајте да возите сами: Ако осећате да имате срчани удар, немојте покушавати да возите сами до болнице. Срчани удар може погоршати вашу способност да возите, што може бити опасно. Узмите нитроглицерин: Ако имате нитроглицерин и нисте алергични, узмите га и ставите под језик и будите у лежећем положају. Чекајте хитну помоћ.

Мр Рх Биљана Мушавић

Фељџон: Век младеновачкој фудбала

Са Зубановићем прво место без пораза

Младеновчани су се такмичили три сезоне у Другој Српској лиги Север (1986 - 1989) године. Трећа узастопна сезона у трећем републичком рангу није била успешна. Клуб је због пласмана морао да се пресели у нижи степен такмичења - Београдску зону, где се задржао до 1992. године. У клуб је 1996. године дошао **Радослав Зубановић** (1936 - 2022). Његов долазак значио је почетак ренесансе младеновачког фудбала. Као играч бранио је 1953. године боје младеновачког Јединства. Потом је играо за Трепчу из Косовске Митровице, нишки Раднички, ужичку Слободу и Рудар из Љубије.

Као тренер приједорског Рудара, Зубановић је остварио историјски успех, чак четири пута успео је клуб да уведе у Другу лигу СФРЈ. Био је и шеф стручног штаба поменутог клуба кад се пласирао у полуфинале југословенског купа, али је елиминисан од мостарског Вележа после извођења једанаестераца. Пре повратка у град своје младости, где је поставио темеље новог тима који је вратио у наду у боље сутра, седео је на клупи Слоге из Добоја, Јединства из Бихаћа, БСК-а из Славонског Брода, зеничког Челика, Будућности из Ваљева, Динама из Панчева, Радничког из Крагујевца и Вршца. Указано му је поверење да у два наврата буде селектор републичке репрезентације БиХ.

Младеновачки клуб затекао је 1996. године у Првој београдској лиги. Заменио је Зорана Урошевића и освојио прво место без пораза. Фудбалери су забележили 21 победу и пет ремија, са 70 бодова. После окончане сезоне у Београдској зони поново му се клуб нашао на трону са 70 бодова (22 победе, четири нерешена резултата и седам пораза). У последњем колу, пред препуним трибинама, побеђен је земунски Змај са 4:0 (1:0). Стрелци су били Н. Дамњановић, В.Лукичић, Д. Ненадовић и З.Николић. Клуб је добро започео првенство у српсколигашком друштву, али је оно због НАТО бомбардовања прекинуто у пролеће.

Иако су рушени објекти и сирене страховито завијале, ОФК Младеновац је 29. априла 1999. године одиграо на Селтерсу пред 2500 гледалаца пријатељску утакмицу с Партизаном. Домаћин је истрчао у следећем саставу: Г. Петровић, Јовичић, Н. Петровић, Наумовски, Крстић, Цветковић, Манојловић, Митровић Владан Лукић (гост), Марнику, Ћосић. Играла су и Катић, Лакићевић, Ристић, Ивковић, Живановић, Бркљач и Пандуревић. Црно - бели су се супротставили с јаким тимом (Р. Илић, Стојаноски, Рашовић, Крстајић, Станојевић, Тробок, Ивић, С. Илић, Вуковић, Кежман, Бјековић). Играла су још: Дуљај, Арнаут, Тешовић, Обрадовић и Илиев. ОФК Младеновац је поражен са 5:1 (0:2). Александар Цветковић био је стрелац за домаћина, док су голове за Београђане постигли Бјековић, Илић, Обрадовић, Илиев и Тешовић. Правду је за похвалу делио Милош Берисавац из Младеновца.

У сезони 1999/2000. године клуб из града под Космајем у Српској лиги Београд заузео је 14 место са 39 бодова. Искусни стручњак Радослав Зубановић отишао је из Младеновца 2001. године, али је у њему оставио дубок траг. Оформио је костур тима који ће брзо успети да се пласира у Српску лигу. Пренео је на изабранике победнички менталитет и тимски дух. Имао је пуну подршку председника Радослава Николића и Новице Профе Тодоровића, привредника и финансијера клуба. Његово фудбалско знање било је касније од великог значаја за Саву Колунџића, Ненада Митровића, Владимира Николића, Предрага Ћосића, Зорана Николића и Ивана Ивковића, који ће заиграти у Другој савезној лиги.

Насео на њирик

Зубановић је био друштвен и елоквентан. Волео је шале и хумор. Једном приликом је испричао анегдоту: - О досеткама Ђорђа Стефановића испредале су се данима приче. Ђока Штрока је био ведрога духа и увек спреман за шалу. Намагарчио је многе, али је и он долијао кад је гостовала Црвена звезда. У свлачионици је владао мук. Многи су се уплашили црвено - белих. Чак се и говорљиви Ђока ућутао. Ко ће да чува познатог дриблера Бана Вукосављевића? Коцка је пала на Ђоку. Требало је Бана стриктно покривати и будно га у стопу пратити..

Почела утакмица, Бане дрибла, хоће да се увери у скромне Ђокине бековске способности и почео да се поиграва са њим. Публика у трансу што је њихов забављач и козер немоћан. И кулминација. Вукосављевић прими лопту на средини терена, нагази је ногом, она остане у блату, он крене у трк. Шпринта Бане, у стопу га прати Ђока. Кад се Звездин ас зауставио пред голом, стао је и Ђока. Запрепашћењу није било краја кад је установио да нема лопте и да је трчао „у празно“ педесет метара. Играчи и публика хватали су се за стомак од смеха.

(У идућем броју: С Профом до Друге лиге)

Пише: Милосав Б. Влајић

Кошарка

Младеновац - Барајево Бамби 71:91

Спортски центар Младеновац, 17. коло. Судије: Илић, Прица и Стојановић.

Кошаркаши Младеновца доживели су још један пораз у 1.МРЛ Центар групи. У сусрету две најлошије пласиране екипе, гости из Барајева лако су добили прве три четвртине: 29:14, 25:17 и 22:19, а КК Младеновац је успео да добије само последњу, четврту, са 21:15.

Због овог пораза наши кошаркаши су последњи на табели са билансом: 2 победе и 14 пораза уз кош разлику од -239. Имају 18 бодова, а у 18. колу играће 26. фебруара у СЦ Пинки у Земну против екипе Веба баскет.

Борилачки спортови

Каратисти „Селтерса“ успешни на турниру

Поводом 45 година успешног рада карате клуб „Ваздухопловац“ у Хали спортова „Ранко Жеравица“ одржан је Интернационални карате турнир Куп ваздухопловца, турнир Ц серије, на коме је учешће узело преко 550 такмичара из 44 клуба из Босне и Херцеговине, Црне Горе и Србије. Наступили смо на једном веома лепо организованом догађају поводом 45 година постојања Карате Клуба Ваздухопловац, наш тим је имао 16 наступа: Јуниорке борбе екипно: Пејчић, Стевановић, Стојковић | 2. место, Пејчић Магдалена | јуниорке -59кг | 2. место, Стевановић Ања | јуниорке -53кг | 2. место, Стевановић Елена | сениорке +61кг | 2. место, Пауновић Огњен | јуниори +68кг | 2. место. Кадеткиње : Јовановић, Стојковић, Павловић | борбе екипно | 3. место, Николић Нина | пионирке 2015 ЦБ класа | 3. место, Николић Нина | пионирке 2015/2014 -32кг | 3. место, Симић Василије | полетарци 2017 Д класа | 3. место, Видић Тара | полетарке 2017 Е класа | 4. место, Петровић Емилија | полетарке 2016 Д класа | 2 коло заустављена након прве победе, Барие Софија | полетарке 2016 Д класа | 2 коло заустављена након прве победе, Трифуновић Матео | пионири 2015 ЕД класа | сјајан наступ заустављен у првом колу, Трифуновић Матео | пионири -35кг | први наступ у борбама, након победе у првом колу, у другом колу заустављен од носиоца златне медаље у његовој категорији. Павловић Ања | наде -39кг | тешки мечеви за Ању, након слободног првог кола није се домогла победе за медаљу. Стојковић Николина | кадеткиње +54кг | добар меч са јаком борбом није резултирао како је Николина желела али је био пун поена. Јовановић Мила

| кадеткиње +54кг | такође добри мечеви није успела да се домогне медаље упркос тесном мечу који је имала са противницом.

Све честитке нашим освајачима медаља, поготово честитке најмлађима на дебитантским наступима и на борбености коју су показали. Браво децо! Честитке нашим репрезентативкама Елени, Ањи и Магдалени које су сјајно подржавале и навигирале, бодриле, навијале за наше најмлађе како би они што лакше прошли кроз период уходавања на такмичењима и адаптирали се на ситуацију на такмичењу. Захваљујемо се нашем тренеру асистенту Елени на сјајном обављеном задатку, а такође и нашем тренеру Данилу који је водио децу до квалитетних наступа и медаља. Захваљујемо се и нашим драгим родитељима на подршци.

Карате Клуб „Селтерс“

Најважнији њелињи производи:

Лековити и укусни дарови природе

Пчелињи производи се вековима користе у људској исхрани. Многи од њих познати су по својој лековитости и слајкастом укусу којем се радују и деца и одрасли. О њима који пчелињи производи су најважнији и најкориснији причали смо са Станком Рајићем, председником Удружења београдских пчелара.

Већина људи је упозната са медом и знају да га треба користити. Тако неко воли шумски, који већина има одређену горчину, а поготово деца, воле багremов мед јер има благ укус. Како нам Станко открива, у Београду производе „Београдски мед“. Бројним лабораторијским анализама доказали су његов квалитет. У питању је беспрекорно чист, полифлоран мед. Дакле, у себи има материјал са много биљака и самим тим је квалитетнији од монофлорног. Поред меда, који је вероватно најпознатији пчелињи производ, већина људи је чула и за полен.

Међутим, важно је знати да полен није производ пчела. Наиме, полен је производ биљака, а пчеле га скупљају и доносе у кошнице.

„Ми одређеним справама узимамо тај поленов прах при моменту када пчела улази у кошницу“, каже Станко. Полен је изузетно квалитетан материјал који човек треба да користи. Када пчеле унесу полен у кошницу, убацују и разне незиме, и долази до ферментације тог полена. Након отприлике три недеље извршена је ферментација полена у пергу.

Пчелињи производи богати лековитим састојцима – Перга и прополис

Перга је тзв. пчелињи хлеб. Без перге у кошници не би било развоја пчелињих друштва. Она је ферментисани полен и богата је бројним хранљивим састојцима. „То је нешто што треба више користити. На првом месту треба едуковати пчеларе, да знају да узму пергу из кошнице да би је понудили људима“, истиче Станко. Поред перге, морамо споменути и прополис. То је смоласта материја коју такође пчеле доносе из природе, скидају са дрвета и уносе у кошницу. Додају нешто воска и одређених ензима, и њиме лепе одређене шупљине и дезинфикују кошницу. Дакле, прополис је природни антибиотик. Иако су алергијске реакције на прополис јако ретке, најбоље је користити две три недеље па направити мало паузу и затим поново.

„Све производе из кошнице треба користити да не бисмо били болесни, односно да бисмо побољшали свој имунитет, а не да користимо као лек. Када ме питају где и како треба чувати мед, увек одговара: Мед треба чувати на видном месту. Кад год пролазите – да можете да заборете кашику и уживате.“, закључио је Станко.

Извор: Ајро клуб

Номинујте кандидата за награду „Добрила 2025“

Награда Добрила додељује се сваке године појединцима и појединцима, организацијама и институцијама за њихов допринос дефинисању и подржавању еманципаторских пракси у заједницама које је друштво дефинисало као маргинализоване и мањинске.

Делегација Европске уније у Србији и Европска кућа у Београду расписује позив за Годишњу награду за лични допринос оснаживању жена „Добрила“. Награду је Делегације Европске уније у Србији установила са жељом да подржи и обезбеди већу видљивост континуираном прегнућу усмереном ка развоју и промени заједнице и родној равноправности. Награда носи име жене која је препознала оснажујући потенцијал традиционално женске вештине; жене која је свој радни век посветила освајању економске и друштвене једнакости жена у руралним областима Златибора. Добрила Васиљевић Смиљанић, пионирка и боркиња за еманципацију, била је и остала инспирација, а ова награда само додатно истиче данашњи значај њеног рада и остварених резултата. Церемонија доделе награде биће одржана 8. марта 2025. године у Европској кући, поводом обележавања Међународног дана жена.

Награда Добрила додељује се сваке године појединцима и појединцима, организацијама и институцијама за њихов допринос дефинисању и подржавању еманципаторских пракси у заједницама које је друштво дефинисало као маргинализоване и мањинске. Посебна пажња усмерена је на женске иницијативе које делају у оквиру локално специфичних контекста. Награда Добрила препознаје како дуготрајне процесе и праксе еманципације, тако и оне активности које дају значајне резултате на локалном, регионалном и државном нивоу, доприносећи подизању свести, заговарању и имплементацији програма и активности које као исход имају позитивне промене.

Ова награда је посвећена свим локалним и комуналним иницијативама које подстичу међугенерациску размену знања, вештина и вредности, као и појединцима и појединцима који су кроз изузетну посвећеност и страст постали покретачи друштвених промена, и тиме утрли пут будућим генерацијама у новим биткама за једнакост. Ауторка идејног концепта и покретања награде Добрила је Гордана Гога Грубјешкић, креативна директорка агенције SuperStar Culture. **Конкурс је отворен од 20. фебруара 2025. године.**

Право да номинују кандидата за награду „Добрила“ имају:

- Организације цивилног друштва са седиштем у Србији које су активне у пољу оснаживања жена, еманципаторских пракси у заједницама, међугенерациске размене знања, вештина и вредности;

- Грађани и грађанске иницијативе са минималним бројем од 15 потписа, који морају бити пунолетни држављани Републике Србије са пребивалиштем на територији Републике Србије.

Номинација треба да садржи:

- Биографију кандидата (до 2.000 карактера) са портретном фотографијом;

- Образложење номинатора (Учесника) (до 3.000 карактера);
- Пет фотографија које најбоље илуструју лични допринос кандидата и њен/његов утицај на оснаживање жена, као и успостављање еманципаторских пракси у заједницама.

Одлука жирија се саопштава током церемоније доделе награде која ће бити одржана 8. марта у Европској кући у Београду, када обележавамо Међународни дан жена. Добитници/добитнику награде „Добрила“ биће уручена скулптура од бронзе на мермерном постаменту назива „Клупко“, дело

самосталне уметнице Марине Нићифоровић. О добитнику награде одлучује стручни жири који се састоји од представника Делегације Европске уније у Србији и Европске куће, као и партнерских организација и институција.

Номинације је потребно послати на адресу електронске поште: daliborka.nikolic@evropskakuca.rs

ЕУџраво зашо/Евројска кућа

Украсно и лековишо биље

Гајите рузмарин – његов мирис побољшава памћење

Рузмарин је медитеранска биљка коју повезују са памћењем хиљадама година уназад, а њено дејство помиње се чак иу Шекспировој Офелији. Али, може ли рузмарин заиста да побољша памћење? Гајите рузмарин – његов мирис побољшава памћење

Постоји за сада мало али растуће истраживање које открива да мирис рузмарина може заправо да подстакне наше памћење, побољша расположење и појача пажњу. У једном истраживању, тим научника са Универзитета Нортумбриа (Енглеска) процењивали су утицај есенцијалних уља рузмарина и лаванде на когнитивне перформансе и расположење код групе волонтера. Волонтери су смештени у кабине у које су пуштени један или други мирис, или су биле без мириса и додељене им је низ задатака, који су се односили на памћење и пажњу.

Студија је открила да рузмарин увелико побољшава памћење и будност, док је лаванда нарушавала њихову радну меморију и продужавала време реакције на задатке, што и није чудно, с обзиром да се лаванда повезује са смиривањем и сном. У другој студији, коју је спровео исти тим научника, посебно је проучаван ефекат 1,8-цинеола, испарљивог хемијског једињења у уљу рузмарина које му даје арому. Ово једињење делује готово на исти начин као и лекови који се користе за лечење демениције: повећава активност главног неуротрасмитера под именом ацетилхолин, а који је највише одговоран за учење, памћење и буђење.

Волонтери су били изложени различитим количинама 1,8-цинеола, а истовремено им је тражено да ураде одређене менталне задатке. Студија је утврдила да што више удише ово хемијско једињење, то су били бржи и тачнији у когнитивним тестовима. Хемијска једињења нису карактеристична само за рузмарин, већ их имају и друге ароматичне биљке, као што су лавор или еукалиптус. Ове биљке ослобађају своја мирисна уља како би одвратиле исекте и паразите и привуку предраторе који једу те паразите. Најбољи ефекат да нека супстанца брже делује је заправо удисање. Када прогутате лек, он се разграђује у јетри (која прерађује све што апсорбују црева), али када га удишете, мали молекули пролазе у крвоток и стижу до мозга, а да се претходно не разграде. Ово су потврдили узорци крви код волонтера, где су научници пронашли трагове 1,8-цинеола и других једињења из уља рузмарина.

Недавно су истраживачи са Универзитета у Нортумбрији спровели слично истраживање са децом и открили да је мирис рузмарина значајно побољшао њихову радну меморију. Зашто рузмарин тако делује још увек није потпуно познато, али се зна да конзумација рузмарина (када га једемо) не делује исто на мозак, као што делује удисањем. Ови налази показују да би суље рузмарина могло да има потенцијал као директно и економско решење за побољшање учења код деце, као и побољшање перформанси на послу код одраслих. Било је и других рецензираних студија о физиолошким дејствима уља од рузмарина на људско тело, а више налаза сугерише да мирис рузмарина може да смањи стрес и анксиозност, што доводи до повећања концентрације и бољих перформанси. То, наравно, не значи да треба нон-стоп удисати рузмарин али зашто га не бисте гајили на тераси, у саксији на прозору или у својој башти? Када приметите да вам недостаје фокус, довољно је да протрљате неколико гранчица рузмарина и удахнете мирис.

Уколико немате свежи рузмарин, можете да купите есенцијално уље и да сипате у пречишћавач ваздуха за просторије. Осим што ће позитивно деловати на памћење и ваш дом ће невероватно мирисати.

Извор: *Airomega/Garden Betti*

Мала школа: Како се расклијава семе:

Основе сејања у затвореном простору

Можете унапредити своју башту са цвећем и поврћем и уштедети новац ако знате како се правилно ради расклијавање семена. Уз одговарајућу количину топлоте и влаге, расклијавање семена у затвореном простору је једноставно. Када угледате прве изданке, обезбедите им довољно светлости и топло место за несметан раст. Убрзо ћете имати здраве биљке спремне за пресађивање у башту или саксије. У наставку сазнајте све што треба да знате о клијању семена у затвореном простору.

Клијање семена почиње када упијена улага активира метаболички процес у семену, омогућавајући развој биљака. Да би успавано семе проклијало, потребни су му вода, кисеоник и одговарајућа температура. Ови услови омогућавају отварање омотача семена и израстање првог корена. Када се корен учврсти, из семена ниче изданак са стабљиком и листовима, који ће за даљи раст и развој захтевати сунчеву светлост.

Како се правилно чува СЕМЕ поврћа?

Расклијање семена у убрису: Биће вам потребни папирни убрис, вода, пластична кеса или затворена посуда, трајни маркер и, наравно, семе. Навлажите папирни убрис – Наквасите га водом, затим га лагано исцедите како бисте уклонили вишак влаге, па га раширите на равну површину. Поставите семе – Поређајте неколико семенки уредне редове на једну половину убруса, а затим другу половину преко њих. Ставите убрис у пластичну кесу – Пажљиво га сместите у кесу и затворите је како бисте спречили исушивање. Означите кесу – На њој забележите назив биљке и датум постављања семена. Држите кесу на топлом месту – Поставите је место са сталном температуром од око 21°C како би се обезбедили оптимални услови за клијање. Редовно проверавајте семе – Након три до четири дана погледајте да ли семе има довољно влаге. Већина семенки поврћа и цвећа клија у року од седам до десет дана. Ако сте купили семе, на паковању је обично назначено колико времена му је потребно да проклија.

Расклијање семена у земљишту

Иако је метода клијања семена помоћу папирног убруса занимљива и једноставна, она није идеална за узгој јаких садница. Ако семе предуго остане у папирном убрису, његови ситни коренчићи могу израсти у влакна папира, што отежава пресађивање и може успорити или чак спречити развој здравих биљака. Најефикаснији начин за брзо клијање семена у земљишту јесте обезбеђивање доброг контакта са квалитетном мешавином за сетву, довољну влажност и оптимална топлота. Коришћење топлотних простирки постављених испод посуда са семеном може значајно убрзати процес клијања и подстаћи снажан раст младих биљака.

Припремите супстрат и посуду за сетву – Изаберите квалитетну комерцијалну мешавину за клијање семена и добро је навлажите. Напуните посуду готово до врха, остављајући око 2 цм слободног простора. Супстрат треба да буде раван и чврст, без ваздушних џепова.

Посејте семе – Ако користите посуду са појединачним ћелијама или мале контејнере, у сваку ставите два до три семена. Ако сејете у већу посуду, распоредите семе равномерно у редове, на размаку од око 5 цм. Означите семе – Ово је посебно важно ако сејете различите врсте биљака у исту посуду или леју. Лагано прекријте семе – Покријте семе слојем сувог вермикулита или супстрата у висини која је двострука у односу на пречник семена. Веома ситна семена обично се не прекривају. Лагано утисните супстрат. Навлажите површину – Употребите прскалицу или бочицу са распршивачем да нежно навлажите површину земље. Задржите влагу – Покријте посуду поклопцем, пластичном фолијом или кесом како бисте направили мини стакленик. Ово смањује потребу за додатним заливањем док семе не проклија. Одржавајте топлоту – Поставите покривену посуду на топло место (18–24°C) или користите грејну подлогу за семе како бисте убрзали клијање.

Пратите појаву саднице – Чим приметите прве изданке, уклоните поклопац или фолију и поставите посуду на осветљено место, попут прозора окренутог ка југу. Ако нема довољно природне светлости, користите вештачко осветљење. Одржавајте оптималан ниво влаге – Дозволите да се супстрат благо осуши између заливања, али не дозволите да се саднице осуше. Избегавајте прекомерно заливање и не дозволите да вода стоји у посуди, јер то може изазвати труљење саднице. Проредите саднице – Ако је свако семе проклијало и биљке су превише густо распоређене, користите баштенске маказе да пажљиво уклоните вишак саднице у нивоу земље. Када се на стабљини појаве три пара листова, већина садница треба да се пресади у појединачне или веће посуде.

Семена која можете расклијати унутра: Поврће и зачинско биље:

Парадајз, паприка, патлиџан, броколи, купус, прокељ, карфиол, зелена салата, бамија, ротква, босиљак, нана, слатки кромпир.

Поврће:

Неке биљке се брзо развијају и не захтевају сетву у затвореном простору. Пасуљ, кукуруз, грашак, спанаћ, зелена салата, кељ, бундеве, диње и тиквице могу се директно сејати у башти или отвореним контејнерима. Коренски усеви не подносе добро пресађивање из посуда за расад. Зато шаргарепу, ротквице, келерабу, цвеклу и репу треба сејати директно на стално место. Семенски кромпир се такође сади директно у башту или саксије.

Цвеће:

Настуртијум и сунцокрет не подносе добро пресађивање из посуда за сетву. Ако их ипак клијате у затвореном простору, најбоље их је сејати у биоразградиве саксије, које се могу директно засадити у баштенско земљиште без ометања корена.

Додатни савети

Ако поново користите контејнере за клијање семена, важно је да их претходно очистите и стерилишете. Оперите их топлем водом и сапуном, а затим их потопите у раствор од једног дела хлора и десет делова воде. Оставите их да се потпуно осуше на ваздуху пре него што додате супстрат за сетву. Немојте користити баштенску земљу за клијање семена, јер је претешка и може се отежати развитак корена и избијање младих изданка. Уместо тога, користите лагану и прозачну мешавину специјално намењену за сетву.

Извор: Agromedia/The Spruce

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗДАЈЕМ спрат куће за становање. Цена: Само плаћање струје, воде, гаса и пореза. Постоји могућност да кућу оставим за купцу. Кућа се налази у Хајдуквельковој улици 79. **061/11-53-254**

ИЗДАЈЕМ кућу 67м² са гаражом и двориштем од 3 ара у „Тозином воћу”. 500 евра. **063/310-205**

КУЋЕ, преноћишта, смештаји и собе у Младеновцу. Цена по договору. **063/310-205**

СТАНОВИ КУПОВИНА - ПРОДАЈА

КУПУЈЕМ гарсоњеру или мањи стан. Пожељно стара градња и нижа спратност. **064/15-333-85**

КУПУЈЕМ стан у Младеновцу, највише до 35м². **060/69-00-207**

КУПУЈЕМ гарсоњеру или једнособан или једноипособан стан, од власника, без посредства агенције. **064/588-86-69**

КУПУЈЕМ стан, од 35-40м², стара градња, грејање, нижа спратност. **064/911-52-35**

ПРОДАЈЕМ стан 51м² ул. Вука Караџића број 48/2, приземље. Власник 1/1. **064/208-10-94**

ПРОДАЈЕМ нов стан 59м²м, неусељаван. Шумадијска 2Б, први спрат. **063/8272-636**

ПРОДАЈЕМ стан 50м²м, трећи спрат, централно грејање, насеље „25. мај”. Могућа замена за мањи стан ниже спратности, уз доплату.* **062/885-44-91**

ПРОДАЈЕМ стан 59м²м приземље, центар Младеновца. Укњижен. Одлична локација. **063/399-163**

ПРОДАЈЕМ стан 50м² насеље „25. мај”, 4. спрат, централно грејање. Могућа замена за мањи, ниже спратности. **064/386-97-69**

КУЋЕ ПРОДАЈА - КУПОВИНА

КУПУЈЕМ кућу у Младеновцу или околини са бар 10 ари равног плаца. Величина куће није битна. Хитно. Потребна за породицу са децом. Цена до 35.000 евра. **060/143-43-43, 064/894-50-84**

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици, 96м², 30 ари плаца. Цена по договору. **064/484-52-04**

КУЋА 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школа, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату. **063/8021-979**

ПРОДАЈЕМ кућу у Влашком Пољу са 10 ари плаца. Градска вода, трофазна струја, помоћни објекти, бунар, двотарифно бројило, могућност прикључка на гас. Цена на упит. **064/911-52-35, 065/911-52-35**

ПРОДАЈЕМ-издајем кућу-викендицу 60м² са недовршеним поткровљем и великом терасом 10х4 м, на плацу 27 ари. Два помоћна објекта, градски водовод, бунар са шљивиком 10 ари са доста смокви и вињага и свих сврста воћама 1 ха обрадиве земље. 35.000€. **011/8321-537, 062/299-703**

КУПУЈЕМ мању кућу или сеоско домаћинство у околини Младеновца: Село Младеновац, Ковачевац, Иванча, Влашка, Пружатовац... **064/326-1940**

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипорекса. Цена по ару 500€. **064/167-10-34**

ПРОДАЈЕМ плац од 60 ари у Рајковцу, раван, б1583. Вода, гас, улично светло, аутобуска станица. Грађевинска зона, може парцелизација. **064/499-1720**

ПРОДАЈЕМ њиву или део њиве од 50 ари у Малом Пожаревцу у грађевинској зони. У близини прикључак за воду, струју и гас. Поред пута са тврдом подлогим. Цена по договору. **066/930-25-74**

ПРОДАЈЕМ плац од 20 ари у Рајковцу, 50 м од окретнице лин. број 3, сунчан. **061/264-88-49**

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица. **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посебна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут, струја, вода, гас... **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ плацеви од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра. **063/256-169, 064/142-94-98**

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици - Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, бунар, урађен кап-кап систем са природним падом. **065/8222-605**

РАЗНО

ГЛЕДАЛА бих доживотно старију мушку особу, а да ми остави пензију. Не тражим некретнине. **061/11-53-254**

ПРОДАЈЕМ стару, печену, циглу. **064/5888-669**

ПРОДАЈЕМ ТА пећ 3.5кW; Мини линију са звучницима; Компјутерски сто и канцеларијску столицу. Све повољно. **064/2650-249**

ПРОДАЈЕМ пресу за балирање сена ЊуХоланд 376 за коцкасте бале. **063/782-8-482**

ПРОДАЈЕМ шпорет Смедеревац, деветка. Цена по договору. **064/484-52-04**

ПРОДАЈЕМ ТА пећ од 3.5кW. Нова. **064/4369-369**

ПРОДАЈЕМ домаћу ракију, 20 гради и црно вино, квалитетно, из Дубоне. **064/26-82-233, 061/27-042-30**

КУПОН бр. 554

важи за **ЈЕДАН** мали оглас
Цена огласа без купона 100 дин.

DUŠAN MARINOVIĆ

Dresura pasa

Pitanja & Odgovori

eKnjiga

Drugo
dopunjeno izdanje!

Kako da u stvarnom
životu ne upropastite
svog psa?

Početni
i srednji nivo!

652 strane

Socijalizacija, ponašanje, psihologija,
kućno vaspitanje i obuka pasa svih rasa. Korak po korak.

www.natura.rs